

Inhoud	Vaststelling stroomgebiedbeheerplan brengt integraal waterbeleid in het Demerbekken dichterbij Eerste wateruitvoeringsprogramma goedgekeurd Integraal Project Limburgse Demer opgestart Nieuw beekherstelproject op de Motbeek in het kader van integraal project Herk en Mombeek Kronkels voor de Melsterbeek Kleinschalig erosiebestrijdingsproject in brongebied Mombeek uitgevoerd VMM, Diest en Aquafin houden Openwerfdag 'Demer door Diest' In de kijker
---------------	--

1. Vaststelling stroomgebiedbeheerplan brengt integraal waterbeleid in het Demerbekken dichterbij

Op 18 december 2015 stelde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas (2016-2021) vast. Deze plannen bepalen welke maatregelen en acties Vlaanderen zal nemen om de toestand van de watersystemen te verbeteren en de overstromingsrisico's te beheren. Het bekkenspecifieke deel voor het Demerbekken maakt deel uit van het stroomgebiedbeheerplan Schelde.

Bekkenspecifieke deel trekt de kaart van gebiedsgerichte werking

In het bekkenspecifieke deel voor het Demerbekken zijn maar liefst 4 speerpuntgebieden en 9 aandachtsgebieden aangeduid. De komende jaren staan hier heel wat initiatieven op stapel om de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water te halen.

In de speerpuntgebieden (Munsterbeek, Demer I, Mombeek en Zwarte Beek) wordt een goede watertoestand tegen 2021 nagestreefd. Voor de aandachtsgebieden (Herk, Velpe, Demer II, Demer VI, Demer VII, Begijnenbeek, Hulpe-Zwart Water, Winge en Mangelbeek) wordt naar een goede waterkwaliteit in 2027 gestreefd.

De visie en de geplande acties voor elk van deze gebieden kunt u nalezen in [het bekkenspecifiek deel](#).

Samen voor een goede watertoestand

Om de doelstellingen in de speerpunt- en aandachtsgebieden te kunnen halen, is de medewerking van alle betrokken actoren een absolute noodzaak. Het bekkensecretariaat Demerbekken brengt alle partners bij elkaar om via integrale projecten samen aan een goede waterkwaliteit in het speerpunt- of aandachtsgebied te werken.

Raadpleeg de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021

Meer informatie over de stroomgebiedbeheerplannen en de plannen zelf zijn te raadplegen op www.integraalwaterbeleid.be.

Ook de overwegingsdocumenten waarin u kan nagaan op welke manier opmerkingen en adviezen in overweging genomen werden, zijn beschikbaar via de website van het openbaar onderzoek

2. Eerste wateruitvoeringsprogramma goedgekeurd

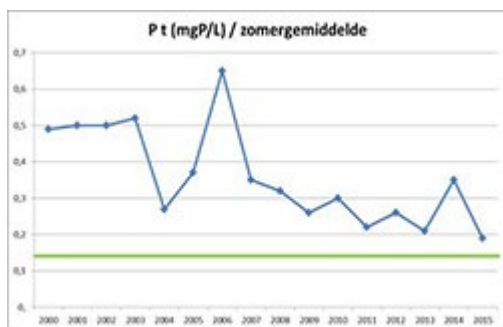
De algemene bekkenvergadering van het Demerbekken keurde op 10 november het bekkenspecifieke deel van het eerste wateruitvoeringsprogramma (WUP) goed.

Het WUP 2015 rapporteert over de uitvoering van de bekkenbeheerplannen in 2014 en 2015 en vervangt de vroegere bekkenvoortgangsrapporten. Ook de advisering van de investeringsprogramma's door de bekkenbesturen en een stand van zaken van de signaalgebieden zijn in het WUP 2015 geïntegreerd. Met dit eerste WUP wordt de planperiode van de bekkenbeheerplannen afgesloten. Het volgende WUP zal over de uitvoering van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 rapporteren.

Het bekkenspecifieke deel van het WUP kan geraadpleegd worden op [de website van het Demerbekken](#).

3. Integraal Project Limburgse Demer opgestart

De bovenloop van de Demer stroomopwaarts de monding van de Stiemerbeek (Demer I) en de Munsterbeek zijn als speerpuntgebied aangeduid in het bekkenspecifieke deel. Mits extra inspanningen is de goede ecologische toestand er haalbaar tegen 2021. In 2015 startte het bekkensecretariaat het integraal project Limburgse Demer op om hier in overleg met alle betrokken partijen werk van te maken.

De fysisch-chemische waterkwaliteit van Demer I is de voorbije jaren sterk verbeterd. Het totale fosforgehalte blijft de slechtst scorende parameter. Maar mits gerichte inspanningen (bijkomende waterzuivering, landbouw) is ook voor fosfor de norm haalbaar.

Ook voor de biologische kwaliteitselementen werden de beoogde doelstellingen nog niet bereikt. De macro-invertebraten (dit zijn de kleine waterdieren, een biologisch kwaliteitselement) en het visbestand voor

Demer I scoren al goed. De macrofyten (waterplanten) en het fytobenthos (microscopische algen) zijn nog aan verbetering toe. Naast een verdere verbetering van de waterkwaliteit is ook structuurherstel van de waterlopen noodzakelijk om deze beoogde verbetering te realiseren.

Integraal project Limburgse Demer

Een goede ecologische toestand voor Demer I en Munsterbeek is enkel mogelijk als alle actoren samen hun verantwoordelijkheid opnemen. In 2015 bracht het bekkensecretariaat alle betrokken actoren (gemeenten, waterbeheerders, natuurverenigingen, provincie, Vlaamse overheden, Boerenbond,...) twee maal samen. Er werd besproken hoe we de ecologische toestand van de Demer en de Munsterbeek kunnen verbeteren.

4. Nieuw beekherstelproject op de Motbeek in het kader van integraal project Herk en Mombeek

Het bekkensecretariaat Demerbekken en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren

trekken samen aan de kar van het integraal project Herk en Mombeek, dat de goede waterkwaliteit nastreeft in speerpuntgebied Mombeek (tegen 2021) en aandachtsgebied Herk (tegen 2027). De provincie Limburg, Natuurpunt Borgloon en het Regionaal Landschap realiseerden er een herstelproject en legden opnieuw meanders aan in de Motbeek. De hermeandering vermindert het overstromingsrisico en brengt ook de biodiversiteit van de Motbeekvallei een stap vooruit.

De Motbeek in Borgloon werd in het verleden gekanaliseerd. Om de Motbeek terug meer ruimte te geven, werkte de provincie Limburg, samen met Natuurpunt Borgloon en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, een beekherstelproject uit.

Bij het opmeten en ontwerpen van het beekherstelproject van de Motbeek, werden GPS-coördinaten gebruikt. Omdat de graafmachines uitgerust waren met aangepaste apparatuur, kon de nieuwe loop van de Motbeek heel nauwkeurig aan de hand van deze coördinaten gegraven worden. De oevers werden aangelegd met een variabele helling, de beekbodem kreeg een veranderlijke breedte en de nieuwe bedding is afwisselend diep en ondiep, zodat een zo gevarieerd mogelijke structuur in de waterloop werd bekomen. Een biotoop waar vissen, waterplanten en insecten zich thuis voelen.

Oude rechtgetrokken loop van de Motbeek
© Provincie Limburg

Nieuwe loop van de Motbeek
© Provincie Limburg

Het resultaat is een mooie meanderende beek in het laagst gelegen deel van de vallei. Door het kronkelend patroon is de beek langer geworden, waardoor de afvoer van het water vertraagt en er meer waterbuffercapaciteit ontstaat. Hierdoor vermindert het overstromingsrisico stroomafwaarts. In de vochtige valleigronden rond de beek zullen zich graslanden met een grotere verscheidenheid aan (bijzondere) plantensoorten ontwikkelen.

[↑ top](#)

5. Kronkels voor de Melsterbeek

De Melsterbeek in Aalst (een deelgemeente van Sint-Truiden) kreeg een meer afwisselende loop. Met dit project wil de provincie Limburg, samen met de Watering van Sint-Truiden en Natuurpunt Sint-Truiden, de biodiversiteit in de vallei herstellen. Ook de poel is in zijn natuurlijke staat hersteld.

De Melsterbeek werd in het verleden rechtgetrokken om het water sneller af te voeren en om een drogere vallei te creëren. Daardoor ging de biodiversiteit in de vallei verloren. De nieuwe kronkels geven de Melsterbeek meer variatie in stroming en diepte en dus ook een meer afwisselend leefgebied voor vissen en amfibieën.

De zwak hellende oevers zorgen voor meer contact tussen de beek en de omliggende percelen. Hierdoor zal er een vegetatie ontwikkelen met een grotere variatie aan plantensoorten. De oude loop is niet volledig gedempt om amfibieën meer schuilgelegenheden te bieden. Dit beekherstelproject

werd volledig betaald door de provincie Limburg.

In dit voormalige waterwinningsgebied ligt ook een poel met bronwater. Door de jaren heen was deze volledig begroeid met planten. De poel werd in zijn oude glorie hersteld door de Watering van Sint-Truiden. Momenteel wordt onderzocht of hier een wandelpad mogelijk is zodat iedereen kan genieten van dit mooie stukje natuur.

[↑ top](#)

---

6. Kleinschalig erosiebestrijdingsproject in brongebied Mombeek uitgevoerd

Afstromend water en modder van de landbouwpercelen in het brongebied van de Mombeek naar de lager gelegen woningen in de Weeraardstraat in Widooie (Tongeren), zorgen voor heel wat problemen. Niet alleen gaat er vruchtbare grond verloren, het sedimentrijke water stroomt ook in de rioleringen waardoor buizen dichtslibben en de waterzuiveringsinfrastructuur beschadigd geraakt.

De Mombeek is aangeduid als speerpuntgebied. Een efficiënte werking van de waterzuivering is belangrijk om de goede toestand in 2021 te kunnen halen. Er moesten dus maatregelen genomen worden om het water in het landbouwgebied te bufferen.

De stad Tongeren werkte samen met het Provinciaal Steunpunt Land & Water aan een oplossing. In opdracht van de stad is een aarden dam aangelegd die het afstromend water en sediment tijdelijk opvangen in een erosiepoel achter de dam. Het sediment kan dan bezinken en het water wordt vertraagd afgevoerd. Hiervoor werden ook subsidies van de Vlaamse Overheid en de provincie Limburg verkregen.

[↑ top](#)

---

7. VMM, Diest en Aquafin houden Openwerfdag 'Demer door Diest'

Op 29 november 2015 kon iedereen de werken die de Demer in Diest terug zichtbaar maken van dichtbij bekijken tijdens de Openwerfdag. Met het project Demer door Diest willen de Vlaamse Milieumaatschappij, de stad Diest en Aquafin in de eerste plaats zorgen voor voldoende bufferruimte voor regenwater dat op de binnenstad valt en een kwalitatievere leefomgeving creëren.

In de zomer van 2016 zal de Demer terug zichtbaar door het centrum van Diest stromen. Momenteel werkt VMM in het gebied van in de Demerstraat tot aan de Zichemsepoort (fase drie en vier van de werken). Op de openwerfdag kregen de bezoekers uitleg over het tracé van de derde en vierde fase, tijdens een wandeling 'in' de Demer. Er werd onder meer stil gestaan bij de buizen in de rivierbedding achter de huizen in de Demerstraat die het afvalwater naar het rioleringsysteem vooraan in de straat afvoeren. Op de Kaai in het stadscentrum kwamen de herstelde paardentrap en de dansende fonteinen die op het plein aangelegd worden aan bod.

De officiële opening van de Demer door Diest is gepland op 4 september 2016.

↑ top

8. In de kijker

Hoog water zonder kater: overstromingsschade vermijden via meerlaagse waterveiligheid

Water heeft ruimte nodig, ruimte die in het dichtbebouwde Vlaanderen niet altijd voorhanden is. Door klimaatverandering zullen overstromingen alleen maar toenemen. De klassieke manier van omgaan met overstromingen, die enkel inzet op bescherming, zal in de toekomst niet volstaan.

Om de waterveiligheid te verhogen, moeten we zowel inzetten op maatregelen die ons beschermen tegen overstromingen, op maatregelen die de schade beperken als op maatregelen die ervoor zorgen dat we voorbereid zijn als een overstroming zich voordoet. Een waterveiligheid die bestaat uit meerdere lagen – protectie, preventie én paraatheid – kan de risico's het sterkst terugdringen. Cruciaal hierbij is dat iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Waterbeheerders, crisis- en hulpdiensten, de bouw- en verzekeringssector, maar ook burgers kunnen en moeten actie ondernemen om de overstromingsrisico's te beperken.

Hoe lokale besturen hieraan kunnen meewerken, kwam aan bod op een CIW symposium over meerlaagse waterveiligheid op 16 november. Tijdens het symposium werd ook een sensibiliseringsfilmpje 'hoog water zonder kater' gelanceerd. Bekijk het filmpje en lees de uitleg [op de website van de CIW](#). U vindt er ook de presentaties van het symposium terug.

VMM publiceert nieuwe leidraad pesticidenvrij ontwerpen van terreinen

Sinds 1 januari 2015 beheren alle openbare diensten (gemeenten, maar ook scholen, zorginstellingen, ...) hun terreinen pesticidenvrij. Ook voor bedrijven geldt een beperking op het pesticidengebruik. Wie een terrein bezit of beheert - of dat nu een tuin, een park, een bedrijfsvestiging of een hele gemeente is - moet dit terrein ook onderhouden. Maar hoe doet u dat het best pesticidenvrij beheren? U vindt allerlei aanbevelingen en tips in de nieuwe leidraad 'Pesticidenvrij ontwerpen' van de VMM. Op [de website www.gezonderisgezonder.be](http://www.gezonderisgezonder.be) kan iedereen, ook particulieren, allerlei nuttige informatie en tips terugvinden om het gebruik van pesticiden te verminderen.

Code goede praktijk bagger- en ruimingsspecie en code goede natuurpraktijk voor waterlopen

In 2015 werden twee nieuwe codes van goede praktijk goedgekeurd die te maken hebben met het beheer en onderhoud van waterlopen. De code van goede natuurpraktijk voor waterlopen, werd op 10 juli goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De code van goede praktijk bagger- en ruimingsspecie werd op 5 november door minister Schauvliege goedgekeurd.

Tijdens twee infomomenten informeerde de CIW de waterbeheerders over de nieuwe codes van goede praktijk en illustreerde ze de praktische toepassing ervan. U vindt beide codes en de presentaties op [de website van de CIW](#).

Grensoverschrijdend wateroverleg Dijle-Gete

Het Demerbekkensecretariaat werkte afgelopen maanden mee aan het grensoverschrijdend overleg tussen de Vlaamse en de Waalse waterbeheerders over de grensoverschrijdende Dijle, Gete en hun zijlopen. Een eerste overleg stond in het teken van waterbeheer en –kwantiteit, een tweede in het teken van waterkwaliteit. Betrokkenen wisselden telkens informatie uit en bespraken enkele concrete dossiers. Het intergewestelijk overleg wordt in 2016 verder gezet. Meer informatie leest u op [de website van de Vlaamse Milieumaatschappij](#).

[↑ top](#)

Bekkensecretariaat Demerbekken

p/a Vlaamse Milieumaatschappij
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6, bus 73
3000 Leuven
Tel. 016 66 53 50
secretariaat_demer@vmm.be

» www.demberbekken.be